

BIBLIOTECA MUZEULUI „VASILE PÂRVAN” – DE LA PUBLICAȚII DE SPECIALITATE LA CĂRȚI PENTRU SPIRIT

Valentina FORNEA*

Keywords: the museum library, specialized publications, contemporary literature, spiritual books, ex-libris

Înființat în 1914¹, Muzeul „Vasile Pârvan” din Bârlad este unul dintre cele mai vechi muzee din țară, fiind renumit și recunoscut ca o instituție culturală prodigioasă, la nivel local, național și internațional. Datorită patrimoniului variat, constituit din bunurile provenite atât din donațiile primite de la numeroși erudiți tutoveni² cât și din cercetările efectuate de specialiștii din cadrul instituției, Muzeul reprezintă un obiectiv de mare interes pentru iubitorii de cultură de pretutindeni.

În prezent, din punct de vedere administrativ, în cadrul instituției figurează patru secții: Arheologie-Istorie; Artă; Științele Naturii; Personalități Bârlădene și Bibliotecă. Cea din urmă funcționează sub această titulatură din 2019, prin comasarea patrimoniului muzeal dedicat personalităților bârlădene cu biblioteca instituției, cele două având ca liant principal cultura scrisă.

Componentă importantă a instituției culturale, Biblioteca Muzeului „Vasile Pârvan” face parte din Sistemul Național de Biblioteci, fiind încadrată în categoria *bibliotecilor specializate*. Rolul bibliotecilor specializate, *in extenso*, așa cum este precizat și în documentele juridice³ este de a constitui, organiza, prelucra, dezvolta și conserva, cu prioritate, colecțiile de cărți și publicații seriale științifice sau alte tipuri de resurse documentare specifice, fiind destinată, în principal, unei categorii particulare de beneficiari: personalul contractual care își desfășoară activitatea în cadrul instituției. În acest sens, aspectul bibliotecii implică organizarea colecțiilor, cu precădere, pe domenii de interes, sistematico-alfabetic, respectând Clasificarea Zecimală Universală (CZU), astfel încât să asigure o cât mai mare accesibilitate la raft.

În conținutul Legii 334/2002⁴, biblioteca specializată, ca și biblioteca publică, facilitează utilizarea colecțiilor de cărți, publicațiilor seriale, a altor documente de bibliotecă și a bazelor de date, în scop de informare, cercetare, educație sau recreere; inițierea, organizarea și desfășurarea de proiecte și programe culturale, inclusiv în parteneriat cu autorități și instituții publice, cu alte instituții de profil sau prin parteneriat public-privat; în cadrul societății informației, biblioteca are rol de importanță strategică.

Fondul Bibliotecii Muzeului „Vasile Pârvan” din Bârlad cuprinde un număr total de 13454 de volume, cf. R.I. din 16 decembrie 2019, din care 9502 sunt cărți și publicații seriale ce tratează în mare majoritate subiecte din istorie, arheologie și literatură, la care se adaugă dicționare, enciclopedii, tratate, manuale și alte lucrări de specialitate, 2107 sunt publicații din domeniile științelor naturii, geologie, biologiei, geografiei, astronomiei, medicinei ș.a., iar 1845

*Muzeul „Vasile Pârvan”, Bârlad, valentinafornea30@gmail.com

¹ PV de înființare – actul constitutiv al instituției.

² Cu referire la personalitățile originare din județul Tutova, actualul județ Vaslui.

³ https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Invatamant_Superior/2016/biblioteci/LEGEA_334_2002_BIBLIOTECI.pdf

⁴ *Ibidem*.

sunt cărți, cataloage, albume, broșuri, publicații seriale de artă.

Bibliografia generală oferă cercului de utilizatori o varietate de volume, de la lucrări de specialitate actualizate, care ajută specialiștii instituției în activitatea de cercetare, la cărți pentru spirit, care călăuzesc cititorii într-o atmosferă de bogăție evocatoare. În viziunea lui Mihail Sadoveanu, cărțile sunt „urne pline de amintiri” și „urne sacre”⁵ iar din perspectiva lui Tudor Arghezi, cartea este „o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți”⁶. Montesquieu asociază cartea cu un instrument norocos, care oferă atât alinare, cât și bună dispoziție: „...când vrei să te înduioșezi ori să râzi de nimicuri în tovărășia unui spirit plin de bunăvoință și de înțelegere, atunci nu-l căuta departe, căci nu-l vei găsi. N-ai decât să întinzi mâna spre bibliotecă și să chemi către tine acest talisman: Cartea”⁷.

În evoluția culturii și când vorbim despre cultură la modul general, ne gândim în primul rând la conținutul ei spiritual materializat în scriere – acest fenomen istoric ale cărui faze de dezvoltare se întind pe mai multe secole, în pas cu progresul civilizației omenesti. Descoperirea scrisului are pentru om o valoare impresionantă; deși timpul scurs de la apariția omului pe pământ și până la apariția scrisului se măsoară în sute de mii de ani, iar istoria scrisului numără abia câteva mii, mărturiile istorice care s-au păstrat și au ajuns până la noi sunt în majoritate documente scrise. Odată cu primele scrieri, s-a născut, din dorința de cunoaștere a omenirii, biblioteca – coloana dreaptă a judecării care-i dă omului sensul de ființă superioară pentru a asigura „memoria sigură și durabilă a omenirii” (Arthur Schopenhauer).⁸ În acest templu al cărții se află teaurizată o colecție colosală de cunoștințe în scris, o mare parte din înțelepciunea lumii.

*

Nevoia înființării unei biblioteci, ca parte indisolubilă a instituției muzeale, a survenit odată cu apariția primelor cărți și publicații. Acestea au fost donate în vederea constituirii unui fond bibliografic variat, care să servească studiului și formării specialiștilor din cadrul organismului tutelar. De asemenea, la nivel de instituție, s-au făcut achiziții de cărți și publicații de artă, istorie și științele naturii, pentru a crea un cadru informațional necesar sprijinirii activității de cercetare, dar și pentru a răspunde exigențelor de studiu ale specialiștilor, în ceea ce privește studiul bunurilor din patrimoniul Muzeului. Astfel, Biblioteca s-a dezvoltat împreună cu Muzeul, devenind în timp, o oglindă a activității de cercetare. Acest proces de constituire administrativă s-a produs în mod inerent și în urma schimburilor interinstituționale, între Biblioteca Muzeului și bibliotecile altor instituții similare, care au favorizat dezvoltarea colecțiilor.

Scriptic, primele documente de Bibliotecă au intrat în fondul instituției în 1990. Prin noile intrări, s-au constituit trei registre de inventar pentru domeniile principale ale publicațiilor primite, în legătură directă cu secțiile Muzeului: Istorie, Artă și Științele naturii, contribuind la crearea unui cadru informațional divers, necesar sprijinirii activității de informare, cercetare și perfecționare.

În primul registru, au fost inventariate publicații de specialitate, cum ar fi primul volum al revistei „Arheologia Moldovei”, apărut la Iași, în 1961, cu numărul 1 de inventar, volumul *Contribuții la cunoașterea tezaurilor de argint dacice* de Octavian Floca (Editura Academiei Republicii Populare Române, 1986), *Istoria universală*, vol. III, București, 1959 ș.a. În același timp, au fost luate în evidență puținele cărți de literatură, filosofie sau psihologie existente: *Poeme*, Victor Hugo, *Poezii*, Goethe, *Istoria filozofiei*, M. A. Dinnik, 1958, *Psihologia*, C. N. Cornicov, 1950 ș.a., primul registru dobândind astfel un caracter general de evidență.

⁵ Apud. Dimitrie Poptămaș, *Reflecții despre carte, bibliotecă și lectură*, Editura Nico, Târgu-Mureș, 2009, p. 62-63.

⁶ *Ibidem*.

⁷ *Ibidem*, p. 116.

⁸ https://www.academia.edu/9199820/Biblioteca_si_Bibliotecarul_reprere_istorice

Cel dintâi număr de inventar din registrul de Artă, i-a fost atribuit volumului *Istoria generală a arhitecturii*, volumul I, partea I: *Arhitectura orânduirii comunei primitive; Arhitectura societății sclavagiste*, trad. din limba rusă, volum întocmit de un colectiv sub conducerea arh. M. Melicson, București, 1961, urmat de volumul I, partea a II-a, cu numărul 2. Apoi au fost introduse în colecția de bibliotecă și alte publicații de artă, care prezintă biografiile și creațiile unor artiști români renumiți cum ar fi: *Nicolae Grigorescu*, volumul scris de George Oprescu, Editura Meridiane, București, 1963, cu autoportretul pictorului atașat pe versoul filei liminare, *Nicolae Tonitza*, semnat de Petru Comarnescu, din Colecția „Oameni de seamă”, Editura Tineretului, 1962, *Ștefan Luchian* de Vasile Drăguț, *Theodor Pallady* de Adina Nanu ș.a.

Din istoria descoperirilor geografice, volum semnat I. P. Maghidovici, Editura de Stat pentru Literatură Științifică, București, 1953, a primit numărul 1 în registrul aflat la Secția Științele naturii, fiind urmat de alte publicații de profil: *Pedologie generală* de dr. Constantin D. Chiriță, Editura Agro-Silvică, București, 1955, *Metode de cercetare a solului* din 1964, *Manual de fiziologia plantelor* din 1957, *Flora Republicii Populare Române* ș.a.

În timp, colecțiile de bibliotecă s-au diversificat, au fost luate în evidență numeroase volume de literatură, lingvistică și alte științe umaniste sau științe aplicate. Ultimele donații direcționate către Biblioteca Muzeului, provin din partea unor bărlădeni generoși, care au îmbogățit-o cu noi titluri din mai multe domenii. În acest sens, una din cele mai importante donații de carte, primită la sfârșitul anului 2017, a fost cea a domnului profesor Gruia Novac, renumit critic literar bărlădean și cetățean de onoare al orașului Bârlad, care, prin bunăvoința Domniei sale, a dăruit posterității o mare parte din biblioteca personală: 709 volume în proză și versuri, cele mai multe de literatură contemporană, cf. actului de donație nr. 1170/21.11.2017, cele mai multe dintre ele fiind particularizate prin prezența *ex-librisului* posesorului și a dedicațiilor autorilor pentru distinsul profesor (Foto. 1-12): operele scriitorilor **Petruș Andrei** (*Poeme târzii, Călător prin timpul vieții mele, Un dor nestins de nemurire, Mihai Eminescu - eterna fascinație, 101 sonete, Universitari ieșeni, Lecturi empatice*), **Simion Bogdănescu** (*Șoc, Elegii fără timp, Totem interior, Apa vie și smiceaua de măr*), **Petruța Chiriac** (*Ieșirea din careu, Oameni de lângă noi, Pescărușii de pe malul mării, Buchet de cronici literare, Vocea mea distinctă, Sfere de gând publicistic*), **Constantin Chiriță** (*Livada, Romantica, prima carte: cea mai frumoasă poveste de dragoste*), **Constantin Clisu** (*Mama nu e vinovată, Miniaturi pentru buzunarul din stânga, La marginea nopții, Cântece de dor, Bastardul, Cobra*), **Serghei Coloșenco** (*Hiporebus, Cronograme, Prietenii mei, 70 careuri/enigme, Casa rebusiștilor, Rebus școlar*), **Theodor Codreanu** (*Transmodernismul, Fragmentele lui Lamparia, Fragmente despre Eminescu, Numere în labirint, Polemici incorecte politic, Provocarea valorilor, Bibliografie critică, Eminescu - dialectica stilului, Ion Barbu și spiritualitatea românească modernă-ermetismul canonic, Eminescu în captivitatea nebuniei, Basarabia eminesciană*), **Vasile Filip** (*Somn pe patul puștii, seria Destinul este rotund, Pasărea de rouă, Cartea rondelurilor*), **Petre Iosub** (*Sechestrați în tranziție, Pluralismul ontologic, Fragmentarium, Metafizica existenței, Semnele tăcerii, O, Românie tristă și însingurată, România - între umilire și demnitate, Incursiuni de arheologie metafizică, Dialoguri și studii filosofice, Laudatio filosofiei, Pagini de filosofie românească, Vraja trecerii prin vreme, Scrisori către un a mic*), **George Irava** (*Jurnalul unei luni de miere, Diamantele ducesei, Meditații transparente, Tinerețea lui Făt-Frumos, Cardiografia râului, Destinul prunelui*), **Elisabeta Isanos** (*Păsări, curți și grădini, Poarta de vest, Urgia plăpânzilor, Drumul spre ombria, Poemele Dagmarei, Cosânzenii*), **George Ivașcu** (*Nicolae Filimon*), **Constantin Mănuță** (*Magia scrisului, Fragedul contur*), **Ion Popescu-Sireteanu** (*Memoria limbii române, Cuvinte românești fundamentale, Popasuri filologice, Oameni și întâmplări din satul meu, Limbă și cultură populară, Înțelepciunea limbii române, Păcală și ai săi, Povești și povestiri, De dragoste*), **Teodor Pracsiu** (*Spadasin în haine de seară, Spiritul și oglinda,*

Oglinzi paralele, Transparențe critice, Clipa ca permanență, Refracții critice, Clepsidrele Thaliei, Triumful lucidității), **Ilderim Reboreanu** (*Spectre în labirintul uitării*, vol. 1-4), **Viorel Savin** (*Închisoarea de sunete, Evanghelia eretică, Doamne, fă ca Schnauzer să câștige, The Old Lady and The Thief, Nicu Enea, De-ajuns, Exilat în strigăt*), **Dorina Stoica** (*Izvorul îndepărtat, Când nu te iubeam, Bietul om sub vreme*), **Valentin Talpalaru** (*Commedia dei media, Liniștea vînatului, Acordorul de semne*), **G. G. Ursu** (*Fulg și zăpadă, Salcâm uituc, Dealul brîndușelor, Memorialistica în opera cronicarilor*), **Lucian Vasiliu** (*Despre felul cum înaintez, Grenade și îngeri, Mona-Monada, Mierla de la Casa Pogor*), **C. D. Zeletin** (*Călătorie spre transparență, Respiro în amonte, Principesa Elena Bibescu, Adagii, Amar de vreme, Andaluzia, Gaură-n cer, Lirica franceză modernă*) și mulți alții.

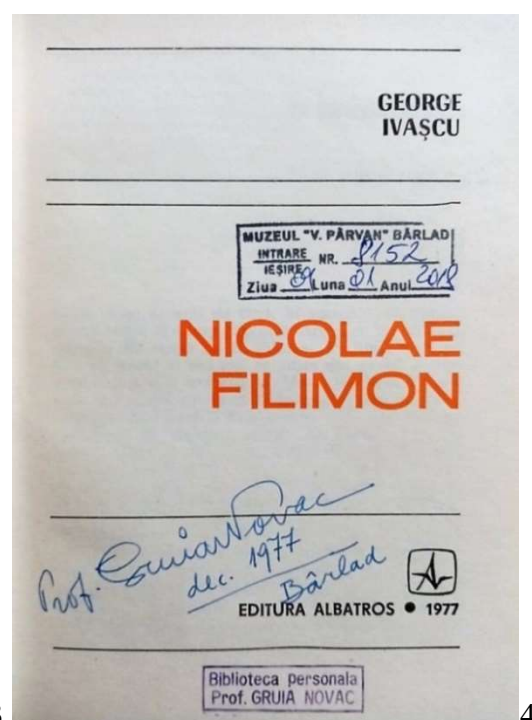
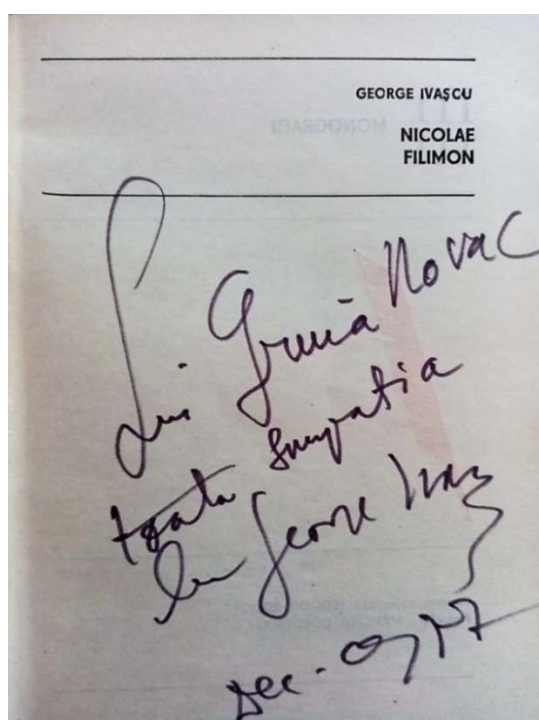
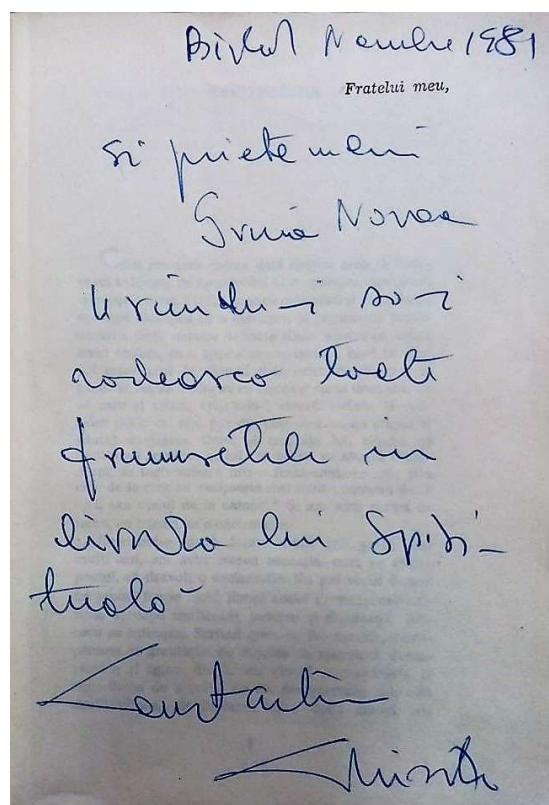
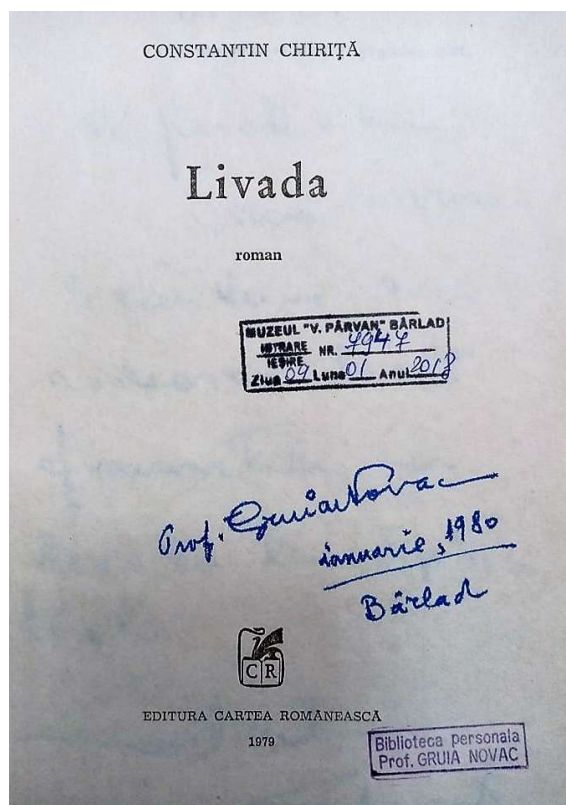
O altă donație importantă, cf. actului de donație nr. 1235 din 10.12.2018, a îmbogățit patrimoniului Bibliotecii, din perspectiva diversității, cu 267 de volume inedite, cele mai multe dintre acestea fiind din domeniul științelor aplicate și medicină: studii, tratate, dicționare medicale, cărți și lucrări de specialitate, de medicină internă, semiologie, pediatrie, gerontologie, psihiatrie, fiziologie, stomatologie, neuroanatomie, citogenetică, ș.a.

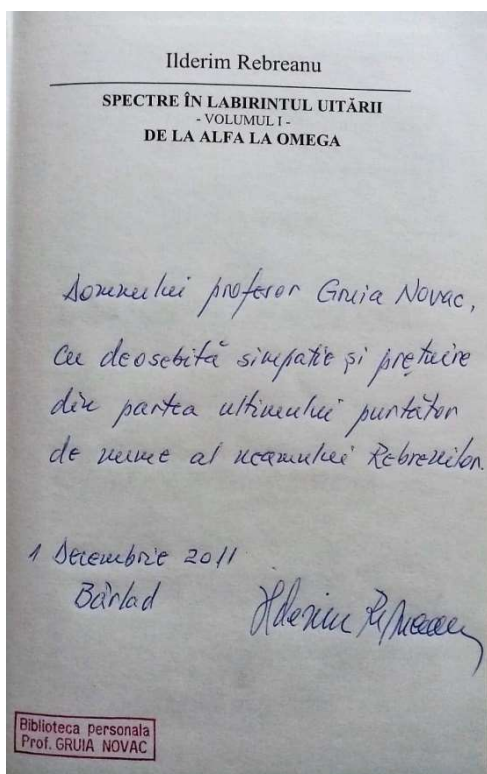
Colecția de artă s-a îmbogățit cu 210 cărți, albume și publicații de profil, de o valoare artistică semnificativă, primite cf. actului de donație nr. 1268 din 04.11.2019. Astfel, în biblioteca de artă regăsim: Elie Faure, *Istoria artei. Arta antică*, vol. I și II, București, 1970; Florescu Radu, Hadrian Daicoviciu și Lucian Roșu, *Dicționar enciclopedic de artă veche a României*, București, 1980; Joseph-Emile Muller, *Arta modernă*, Lionello Venturi, *Pictori moderni*, București, 1968; Anatoli Lunaciarski, *Dialog despre artă*, București, 1975; Elgar Frank, *Picasso*, Beograd, 1961; *Nicolae Tonitza*, text de Raul Șorban, București, 1965; *Theodor Aman*, București, *Lucian Grigorescu*, București. Acestea sunt doar câteva titluri reprezentative ce fac parte din „darul spiritual” primit cu titlu gratuit.

La încheierea anului 2019, ultimele înregistrări care au completat colecția de artă au fost două albume recent publicate sub egida Muzeului „Vasile Pârvan”. Este vorba de *Colecția de Artă Dr. Constantin Teodorescu*, coordonator Gabriela Albu, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2019 și *Copiii munților*, coordonatori dr. Mircea Mamalaucă și Valentina Fornea, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2019, cel din urmă fiind publicat în cadrul proiectului cultural „Picnic literar în munți”, cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național în 2019.

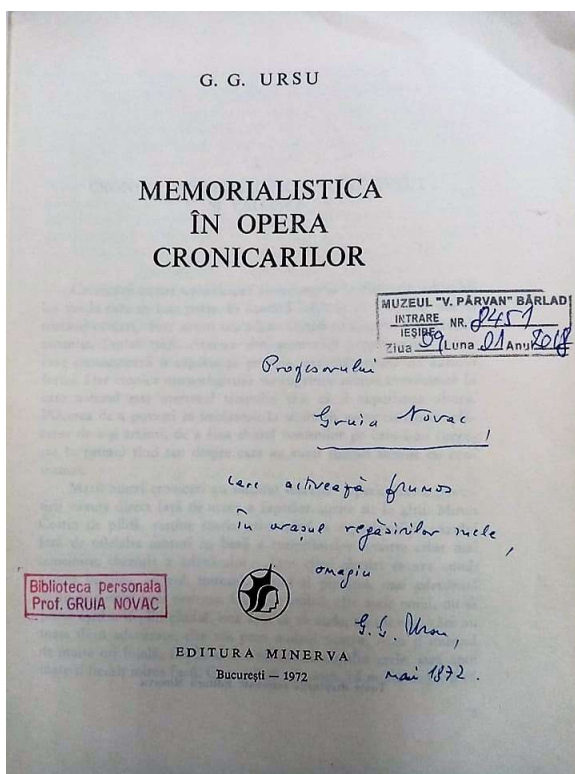
THE "VASILE PÂRVAN" MUSEUM LIBRARY – FROM SPECIALIZED PUBLICATIONS TO SPIRITUAL BOOKS

The 'Vasile Pârvan' Museum Library is a specialized library regarded as an important part of the museum. Currently, the collection of the museum library comprises a wide variety of books, 13454 bibliographic units in total, Romanian and foreign publications and volumes, largely related to history, archaeology, arts, literature and natural sciences. The library primary purpose is to provide the information which enables curators and other museum personnel to carry the tasks of researching, training, publishing and interpreting the museum's collections for the public. In respect of the library collection development with new acquisitions and donations, for the last three years, the library has been enriched by a large number of unusual and distinctive specialized publications, such as medical surveys, archaeological and historical studies, contemporary literature books and art publications.

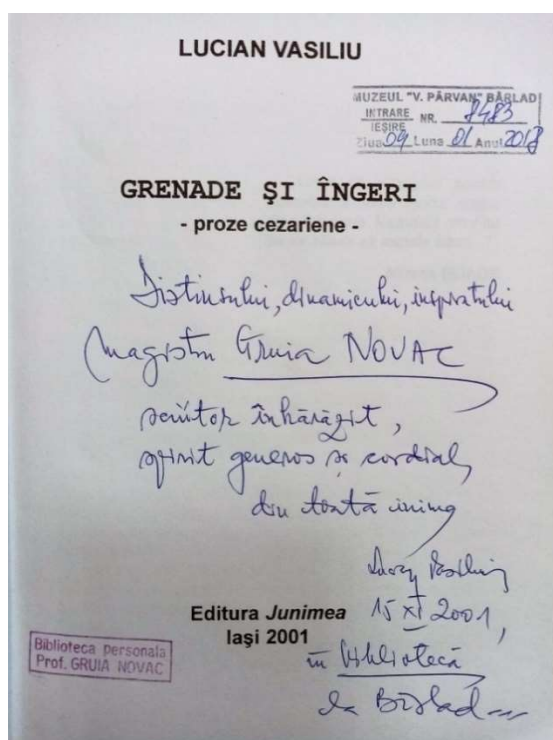

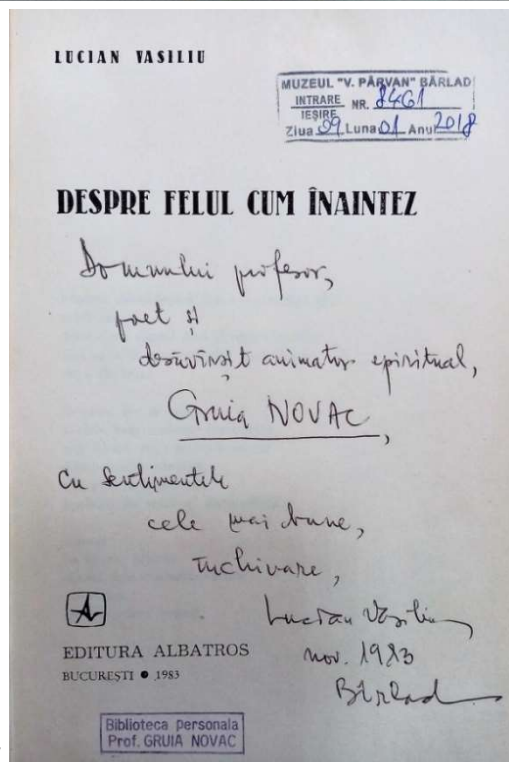
5

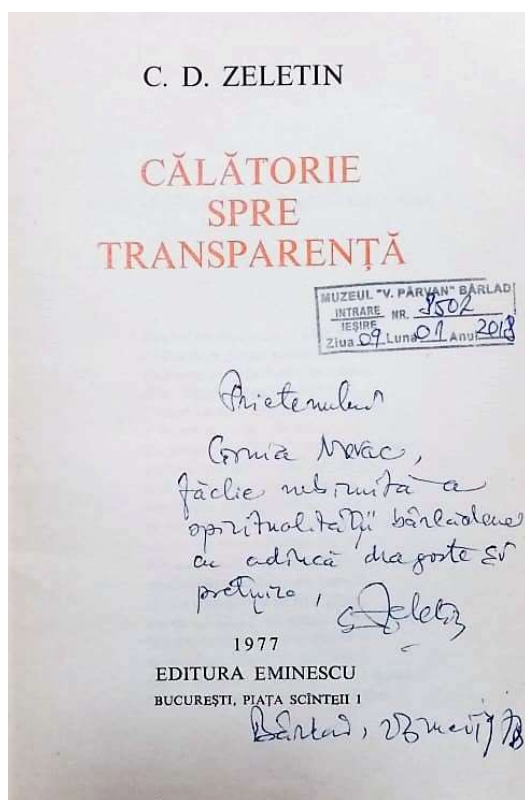
6

7

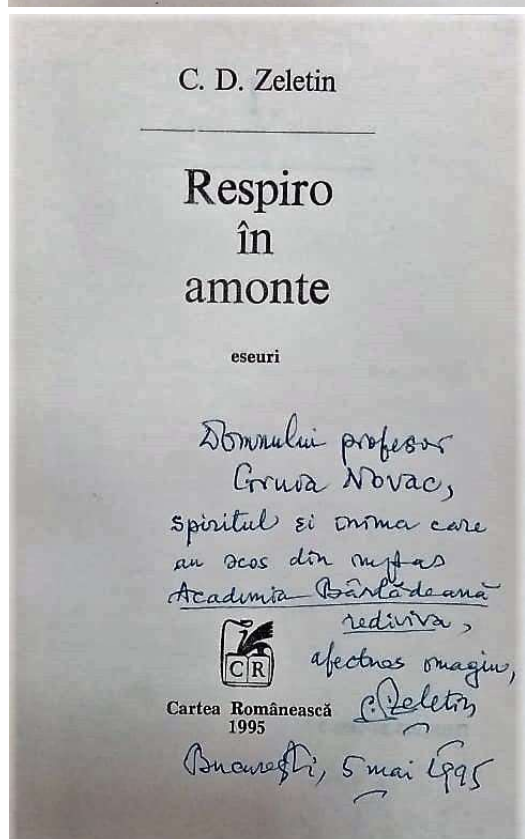
8

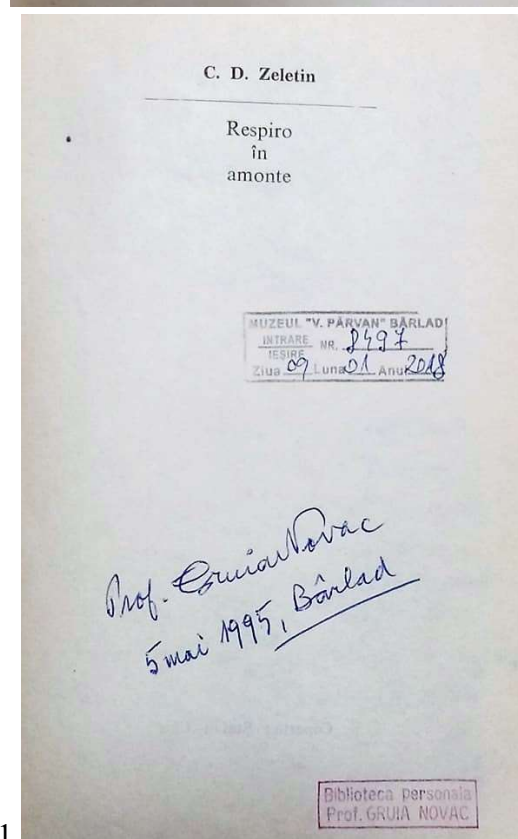
9

10

11

12